

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน ตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์

ศึกษาศักยภาพ ปัญหา และความต้องการในการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อนของกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อนของ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน เป็นวิสาหกิจชุมชนของ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากร คือ สมาชิกกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน จำนวน 60 คน และสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อนจำนวน 60 คน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นสมาชิกทั้ง 2 กลุ่มของตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน จำนวน 20 คน มาจากสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม ของตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลชุมชน
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. การประชุมกลุ่มย่อย (Group Discussion)
4. แบบประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่ม
5. แบบประเมินระดับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ข้อมูลปฐมภูมิด้านสภาพทั่วไปของชุมชนตำบลเกาะแก้ว จากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแก้ว การสัมภาษณ์จากประธานกลุ่ม เลขากลุ่ม เภรัญญิก และคณะกรรมการกลุ่มสมาชิกกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน ของตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เรื่อง ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการในการแปรรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ ของกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน โดยวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ศักยภาพของกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อนและกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อนของชุมชนเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ศักยภาพของกลุ่ม

- 1) ความสามารถในการร่วมทุน มีการระดมทุนจากสมาชิกสมทบทุนจากภายนอก เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่มองค์กร เช่น จากสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต กลุ่มยาง กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์
- 2) ความร่วมมือของสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน มีลักษณะการเชื่อมโยงกับหน่วยงานราชการ และหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการระดมทุนทางสังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น สมาชิกมีเวลา แรงงานมีพอ มีการจัดการกลุ่มที่ดีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่อง ยั่งยืน

3) กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ กลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อนและกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน

(1) กลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน

ประวัติความเป็นมา ความเป็นมาของกลุ่มแปรรูป เนื่องจากตำบลเกาะเต๋วมูลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบและลอนลูกคลื่น พื้นที่ส่วนใหญ่จัดอยู่ในโซนชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นเขตที่เหมาะสมต่อการปลูกมะพร้าวผลอ่อน พื้นที่ปลูกประมาณ 860 ไร่ ลักษณะการปลูกตามหัวไร่ปลายนาบริเวณที่อยู่อาศัย และปลูกแซมในพืชอื่น ผลผลิตประมาณ 130-160 ผล/ต้น เนื่องจากปลูกไว้ใช้กินเองแล้วยังมีเหลือต้องการเพิ่มมูลค่าผลผลิต และสนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาด้านราคาและตลาดเพื่อเสริมสร้างและกระตุ้นเศรษฐกิจระดับชุมชน ชาวบ้านจึงรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน จึงเกิดกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และพัฒนาชุมชนเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือในการแปรรูป จำนวนสมาชิกทั้งหมด 60 คน

(2) กลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน

ประวัติความเป็นมา ความเป็นมาของกลุ่มแปรรูป เนื่องจากตำบลเกาะเต๋วมูลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบและลอนลูกคลื่น พื้นที่ส่วนใหญ่จัดอยู่ในโซนชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นเขตที่เหมาะสมต่อการปลูกมะพร้าวผลอ่อน พื้นที่ปลูกประมาณ 860 ไร่ ลักษณะการปลูกตามหัวไร่ปลายนาบริเวณที่อยู่อาศัย และปลูกแซมในพืชอื่นผลผลิตประมาณ 130-160 ผล/ต้น เนื่องจากปลูกไว้ใช้กินเองแล้วยังมีเหลือต้องการเพิ่มมูลค่าผลผลิต และสนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาด้านราคาและตลาด เพื่อเสริมสร้างและกระตุ้นเศรษฐกิจระดับชุมชน ชาวบ้านจึงรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อแปรรูปมะพร้าวผลอ่อนจึงเกิดกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน และพัฒนาชุมชนเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือในการแปรรูป จำนวนสมาชิกทั้งหมด 60 คน

ทั้งกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อนและกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าว ผลอ่อนมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องประวัติและความเป็นมา คือ เนื่องจากตำบลเกาะเต๋วมูลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบและลอนลูกคลื่น พื้นที่ส่วนใหญ่จัดอยู่ในโซนชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นเขตที่เหมาะสมต่อการปลูกมะพร้าวผลอ่อน มีการดำเนินการของกลุ่ม ดังนี้

(1) โครงสร้างของการบริหารกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อน และกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน มีรายละเอียด ดังนี้

การบริหารกลุ่มแปรรูปประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เภรียญิก และคณะกรรมการกฎและข้อบังคับให้สมาชิกกลุ่มต้องปฏิบัติ ต้องเป็นสัญชาติไทย มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ทุกคนเป็นบุคคลที่สนใจปลูกมะพร้าวผลอ่อนต้องจำหน่ายผลผลิตให้แก่กลุ่มต้องเป็นผู้อาศัยอยู่ใน ตำบลเกาะเต๋วม อําเภอเมือง จังหวัดสงขลา การขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกกลุ่ม 1) ถึงแก่กรรม

2) ลาออก หลังจากเป็นสมาชิกอยู่อย่างน้อย จำนวน 1 ปี และ 3) ถูกให้ออกโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่ม กรณีไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือมติของที่ประชุม การออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการ

1) ลาออก 2) ออกตามวาระ 3) ที่ประชุมไม่ไว้วางใจเป็นรายบุคคล และคณะสมาชิกกลุ่มเข้าชื่อ 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด ยื่นถอดถอนเป็นรายบุคคลต่อคณะกรรมการ และที่ปรึกษา ขาดจากคุณสมบัติความเป็นสมาชิก และมีรายชื่อตามสำเนาทะเบียนบ้าน สมาชิกมีมูลค่าหุ้น หุ้นละ 10 บาท สมาชิก 1 คน ถือหุ้นได้อย่างน้อย 5 หุ้น และไม่เกิน 100 หุ้น

(2) ความรับผิดชอบ และหน้าที่ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องรับผิดชอบ ร่วมกันในการทำงานแต่ละคน มีหน้าที่ทำงานในกลุ่มต่างกัน ตามที่ได้รับมอบหมาย บริหารและดำเนินงานให้เป็นไปตามโครงการส่งเสริมและดำเนินกิจกรรมตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ควบคุมกำกับดูแลเป็นไปตามข้อบังคับ การสนับสนุนงบประมาณและความร่วมมือช่วยเหลือ ด้านการดำเนินงาน ให้คำแนะนำ ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่อคณะกรรมการกลุ่ม เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการกลุ่มการแบ่งกำไร กลุ่มจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิกร้อยละ 40 จ่ายตามมูลค่าหุ้น ร้อยละ 25 จ่ายตอบแทนกรรมการร้อยละ 30 เป็นทุนสำรองร้อยละ 10 และสวัสดิการอื่น ๆ ร้อยละ 20 ขณะนี้ทางกลุ่มมีเงินสะสมทั้งหมด ประมาณ 15,000 บาท กลุ่มมีสมาชิกเพื่อทำหน้าที่ ปฏิบัติงานในการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน ประจำกลุ่มอยู่ประจำ ได้เงินปันผลประจำปี เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปฏิบัติตามข้อบังคับและมติคณะกรรมการกลุ่ม สวัสดิการด้านต่าง ๆ อันพึงได้ มีสิทธิขอคู่มือการดำเนินงานของกลุ่ม

(3) การซื้อมะพร้าวจากสมาชิกกลุ่มโดยใช้มะพร้าวประมาณ 25 ลูกต่อวัน เหลือมะพร้าวอีกเป็นจำนวนมาก ทางกลุ่มคิดว่าจะนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่นต่อไป วัน เวลา ที่ใช้ในการผลิต คือ ทุก ๆ วันศุกร์ เวลา 09.00 น. - 15.00 น. กลุ่มมีความรู้ในการ แปรรูปมะพร้าวผลอ่อนในเรื่องของน้ำมะพร้าว รุ้นมะพร้าว มะพร้าวแก้ว และทางกลุ่มไม่ได้ทำการทดลองทำผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นเพราะขาดประสบการณ์

(4) การสนับสนุน คือ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ทางกลุ่มมีตลาดการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน 2 ชนิด คือ น้ำมะพร้าว และ รุ้นมะพร้าว ปัจจุบันทางกลุ่มไม่มีการการคิดค้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนในรูปแบบอื่น ๆ เพราะไม่มีความรู้เพิ่มเติมในการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ศักยภาพทุนชุมชน

1) มีวัตถุดิบ มีมะพร้าวผลอ่อนที่เป็นผลผลิตจากสวนมะพร้าวประมาณ 800 ไร่ ซึ่งมีผลตลอดปี

2) มีความรู้ มีประสบการณ์ในการแปรรูปมะพร้าวเป็นน้ำมะพร้าวอ่อนบรรจุถุงมะพร้าวแก้ว และวุ้นมะพร้าว

3) มีประสบการณ์ในการจำหน่ายตามร้านค้าในชุมชน

ปัญหาของกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อนและกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าว ผลอ่อน และชุมชนเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1) ทางกลุ่มในการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน กลุ่มการแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน มีประสบการณ์น้อยและขาดความรู้ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนให้สามารถเก็บไว้จำหน่ายได้นานและมีความหลากหลาย คือ ทำได้แต่น้ำมะพร้าวผลอ่อนบรรจุถุง มะพร้าวแก้ว และวุ้นมะพร้าว

2) ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน เนื่องจากสถานที่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์มีน้อย เพราะน้ำมะพร้าวผลอ่อนบรรจุถุง ต้องจำหน่ายได้วันต่อวัน หรือต้องฝากแช่ตู้แช่ตลาดมีจำกัด

3) ในเรื่องความรู้ในด้านการแปรรูป น้ำมะพร้าวอ่อนเป็นน้ำมะพร้าวบรรจุกระป๋อง

4) แปรรูปน้ำมะพร้าวบรรจุถุง จำหน่ายได้วันต่อวัน หรือต้องฝากแช่ตู้แช่ตลาดมีจำกัด

5) มะพร้าวผลอ่อนซึ่งเป็นวัตถุดิบมีมากและจำหน่ายได้ราคาต่ำ

6) ขาดแนวคิดและแนวทางเพิ่มมูลค่าให้กับมะพร้าวผลอ่อนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความต้องการของกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าวผลอ่อนของกลุ่มการแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน และชุมชนเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1) มีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนในรูปแบบอื่น ๆ อีกเพราะต้องการให้กลุ่มมีผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนที่หลากหลายรูปแบบ

2) มีความต้องการที่จะมีแนวทางในการพัฒนาการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อนโดยต้องการการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ผู้เชี่ยวชาญ ทุน อุปกรณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) มีความต้องการให้หน่วยงานที่กลุ่มการแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อน ต้องการให้เข้ามาช่วยเหลือในการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล

4) มีความต้องการเพิ่มชนิดของผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนเพิ่ม เพราะว่า จะได้มีผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนใหม่ ๆ และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

5) มีความต้องการข้อเสนอแนะในการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน คือ ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อนให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย และมีประโยชน์ต่อคนในชุมชนและทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

- 6) มีใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้คุ้มค่า
- 7) เพิ่มรายได้ เพิ่มผลผลิต ลดรายจ่ายในครัวเรือน
- 8) มีอาชีพเสริม

หลังจากทราบข้อมูลชุมชน และศักยภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าประชุมกลุ่มย่อย(Group Discussion) โดยมีผู้เข้าประชุมประกอบด้วยประธานกลุ่ม รองประธาน กรรมการกลุ่ม และสมาชิก ทั้งสิ้น 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการแปรรูปอาหาร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ผู้วิจัยพบจากการศึกษาชุมชนและการสัมภาษณ์ตามรายละเอียดในตารางที่ 3

2) ผู้เชี่ยวชาญร่วมวิเคราะห์ถึงแนวทางการพัฒนาโดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมให้มีคุณภาพสูงขึ้น ได้แก่ ทำน้ำมะพร้าวบรรจุถุงเป็นบรรจุกระป๋องผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนสูง

(2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ โดยใช้ศักยภาพของชุมชนเป็นฐาน โดยใช้มะพร้าวเป็นวัตถุดิบ ทักษะในการทำน้ำมะพร้าว และการแปรรูปอาหารที่มีโดยผู้เชี่ยวชาญ และสมาชิกกลุ่มร่วมกันเสนอ ดังนี้ มะพร้าวแก้ว มะพร้าวอบน้ำผึ้ง ขนมะพร้าว ขนมะพร้าวหุงและเมี่ยงคำ

(3) ในระยะแรกที่ประชุมตกลงจะทำ 2 ชนิด คือ มะพร้าวแก้ว และขนมะพร้าวหุง มะพร้าวแก้วทำเป็นแล้วจึงไม่ทำ และขนมะพร้าวหุงเป็นของใหม่ที่น่าสนใจมากกว่าและต้นทุนต่ำ

(4) ผู้เชี่ยวชาญได้ยกประเด็นของน้ำมะพร้าวที่เหลือมาเสนอต่อที่ประชุมว่าน่าจะทำประโยชน์ โดยตกลงว่าจะทำน้ำส้มสายชูหมัก

3) ผู้วิจัยจัดให้มีการระดมความคิดเห็นเพิ่มเติม และอภิปรายความพร้อมใน การพัฒนาผลิตภัณฑ์

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนเป็นวิสาหกิจชุมชนของ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

โดยที่ประชุมสรุปว่า ให้แปรรูปมะพร้าวผลอ่อนเป็นขนมะพร้าวหุง เนื่องจากขนมะพร้าวหุงเป็นของใหม่ที่น่าสนใจและต้นทุนต่ำส่วนน้ำมะพร้าวที่เหลือนำมาทำน้ำส้มสายชูหมัก โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำและฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มในการทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน พร้อมกัน

สมาชิกที่ทำหน้าที่แปรรูปแล้ว และสมาชิกที่สนใจได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้ง ดังนี้

1) การพัฒนาเพื่อเป็นวิสาหกิจชุมชน

ผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนกลุ่มทดลองพัฒนาโดยสมาชิกกลุ่มแปรรูปน้ำมะพร้าว ผลอ่อน และสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลผลิตมะพร้าวผลอ่อนที่สมัครใจ เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างทำการทดลองร่วมกัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ฝึกอบรมสมาชิกกลุ่ม เพื่อทำการสาธิตทำขนม บุนหงบุนคะ และน้ำส้มสายชูหมักพร้อมกับสมาชิกทั้งสองกลุ่ม

(1) การทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวผลอ่อน สมาชิกกลุ่มที่ทำหน้าที่แปรรูปผลผลิตอยู่แล้ว และสมาชิกที่สนใจได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้ง ดังนี้

(2) การอบรมทำขนมบุนหงบุนคะ มีรายละเอียด ดังนี้

- ขั้นตอนเตรียม วัตถุดิบและอุปกรณ์ ได้แก่ มะพร้าวแก่ น้ำตาลทราย แป้งข้าวเหนียว เกลือ สีจากดอกอัญชัน ใบเตย และน้ำฟาง (น้ำอ้อยทิพย์) กระทะทอง ทัพพี ที่ขูดมะพร้าว เตา ถาด ตระแกรงร้อนแป้ง ตะหลิว ถ่าน

- ขั้นตอนในการทำขนมบุนหงบุนคะ โดยมีส่วนผสมดังนี้ มะพร้าว น้ำตาลทรายขาว แป้งข้าวเหนียว เกลือ น้ำ แล้วนำมาผสมนวดเข้าด้วยกัน ตั้งไฟอ่อน ๆ แล้วนำแป้งมาร่อนในกระทะจนแป้งสุกนำไปใส่มาใส่ แล้วพับไปพับมาสี่ด้าน จนได้ขนมเป็นแบบที่เหมาะสม แล้วนำขึ้นจากกระทะ นำมาวางในถาด นำมาบรรจุใส่ถุง

- ขั้นตอนในการบรรจุถุง เตรียมถุงใส่ขนมประมาณ 5 ชิ้น บรรจุให้เรียบร้อย พร้อมทั้งจะจำหน่าย

(3) การอบรมการทำน้ำส้มสายชูหมักจากน้ำมะพร้าว

- ขั้นตอนเตรียม วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ น้ำมะพร้าวที่เหลือได้จากการทำขนม น้ำตาลทราย หัวน้ำส้ม ขวดโหล

- ขั้นตอนในการทำ ประกอบด้วยส่วนผสมดังนี้ น้ำมะพร้าว เชื้อหัวน้ำส้มจากน้ำส้มสายชูหมักจากน้ำตาลโตนด น้ำตาลทรายขาว แล้วนำมาผสมกันใส่ในขวดโหลทิ้งไว้ประมาณ 15 วัน ปิดฝาให้เรียบร้อยแล้วนำออกมาชิมให้ได้รสชาติมีความเปรี้ยวที่พอเหมาะ แล้วนำมาบรรจุขวด

- ขั้นตอนการบรรจุขวด นำขวดใส่มาใส่ น้ำส้มสายชูที่หมักไว้แล้วปิดฝาพร้อมจำหน่าย

สรุป หลังจากทำการทดลองเสร็จแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มประเมินผลการทดลองที่ผ่านมาของขนมบุนหงบุนคะและน้ำส้มสายชูหมัก ทำให้เกิดคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่มีความพึงพอใจมาก (3.74)

คุณสมบัติของวิสาหกิจชุมชน มีความพึงพอใจมาก (3.65) และความเข้มแข็งของกลุ่ม มีความพึงพอใจมาก (3.41)สามารถนำผลิตภัณฑ์มาบริโภคในครอบครัวและชุมชนได้ และอาจจะสามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ในอนาคต

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนที่เหมาะสมพบว่ากลุ่มให้ความสนใจแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนที่แปรรูปเป็นขนมบุนหุงบุนคะและน้ำส้มสายชูหมักโดยการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดพลังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหามะพร้าวผลอ่อนราคาตกต่ำ โดยได้แนวทางการแปรรูปทั้งสองอย่างเป็นรูปแบบที่เหมาะสม ในการพัฒนาเพื่อเป็นวิสาหกิจชุมชนต่อไป มีรายละเอียดดังนี้ สามารถนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทดลองนำมาใช้ในครอบครัว และทำให้ครอบครัวพึ่งตนเองได้ และมีรายได้เพิ่ม สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ชุมชนได้บริโภคในชุมชนได้ และเครือข่ายเพื่อสนองความต้องการของชุมชน สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้เป็นธุรกิจเพื่อพัฒนา เป็นวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็ก และขนาดกลางเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออกและอาจจะเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ในโอกาสต่อไป

การประเมินของระดับวิสาหกิจชุมชน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนของ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จากการประเมินของระดับวิสาหกิจชุมชนจัดอยู่ในระดับ 1 คือ

วิสาหกิจชุมชนระดับพื้นฐาน ได้แก่ วิสาหกิจที่มีการประกอบการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่จะนำไปกินไปใช้ได้อย่างพออยู่พอกิน มุ่งเน้นการลดรายจ่าย ทั้งระดับครัวเรือนและชุมชน อาจพัฒนาต่อไปเป็นระดับ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนระดับพัฒนา ได้แก่ วิสาหกิจที่มีการประกอบการเพื่อให้ผลผลิตมีพอกินพอใช้ เพื่อการลดรายจ่าย และมีส่วนเหลือสามารถนำไปแบ่งปัน แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายให้เกิดรายได้เพิ่ม นำไปสู่การอยู่ดีกินดีของครัวเรือน ชุมชน และระหว่างชุมชน

สรุป การส่งเสริมการแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน ให้มีการเพิ่มชนิดของผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไปในอนาคต

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อน ของตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล โดยสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า เนื่องจากมะพร้าวผลอ่อนที่ขายผลละ 3 บาท นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ขนมบุหงาบุคะและน้ำส้มสายชูหมักขายได้เพิ่มเป็นผลละ 42.50 บาท สามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเพิ่มขึ้น จากเดิมซึ่งสอดคล้องกับ วิสาหกิจชุมชนเกษตร บ้านบุกลางโดยการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากมันเทศนำมาแปรรูปเป็นข้าวเกรียบ (กรมพัฒนาชุมชน 2546 : 24)

การทำผลิตภัณฑ์รับประทานเองที่บ้าน และบริโภคนครอบครัว เนื่องจากในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประเพณีต่างๆ ในวันสำคัญของศาสนาอิสลาม และเป็นของฝาก และมีประโยชน์ในครอบครัว ที่มีรายได้เสริม ซึ่งตรงกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเริ่มต้นจากการผลิตเพื่อใช้เองในครอบครัว หรือทดแทนการพึ่งพาทนภายนอกและขยายไปสู่ธุรกิจ (เสรี พงศ์พิศ 2546 : 13)

กรณีจะทำผลิตภัณฑ์จำหน่าย หรือเป็นธุรกิจเพราะว่าต้นทุนต่ำ สามารถทำให้มีรายได้เพิ่มส่งขายตามร้านในชุมชน และนอกชุมชนอื่น ๆ ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน และอาจเป็นที่นิยมของคนในชุมชนและต่างชุมชนได้ และสามารถทำให้ชุมชนเกิดเป็นธุรกิจและเป็นอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้กับสมาชิกกลุ่ม และอาจจะเป็นวิสาหกิจของชุมชนของตำบลเกาะเต่าจัดอยู่ในระดับ 1 คือ วิสาหกิจชุมชนระดับพื้นฐาน ได้แก่ วิสาหกิจที่มีการประกอบการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่จะนำไปกินไปใช้อย่างพออยู่พอกิน มุ่งเน้นการลดรายจ่ายทั้งระดับครัวเรือนและชุมชนและอาจจะพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนในระดับ 2 คือ วิสาหกิจชุมชนระดับพัฒนา ได้แก่ วิสาหกิจที่มีการประกอบการ เพื่อให้ผลผลิตมีพอกินพอใช้เพื่อการลดรายจ่ายและมีส่วนเหลือสามารถนำไปแบ่งปัน แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายให้เกิดรายได้เพิ่ม นำไปสู่การอยู่ดีกินดี ของครัวเรือน ชุมชน และระหว่างชุมชนในอนาคตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับระดับดำเนินการวิสาหกิจชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน 2546 : 5-6)

จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของตำบลเกาะเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อให้เกิดเป็นธุรกิจของชุมชนต่อไปในอนาคตและสามารถเป็นข้อมูลและแผนดำเนินการในการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าวผลอ่อนของชุมชน ตำบลเกาะเต่า ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์มะพร้าวได้ราคาดีขึ้น ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น
2. รายละเอียดสูง และควบคุมบรรจุผลิตภัณฑ์ ควรมีวันหมดอายุ - การผลิต
3. ผู้บริหารกลุ่มในฐานะประธานกลุ่ม บริหารงานด้วยความจริงจัง คุณแลรับฝิดชอบในตัวผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมา
4. ใ้หน่วยงานที่รับฝิดชอบควรมีการติดตามผลงานกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ
5. ในการทำขณมบุหงาบุคะและน้ำส้มสายชูหมักควรพัฒนาใ้ได้รับเครื่องหมายรับรองคุณภาพ อย.
6. ต้องมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรฝีกทักษะฝีมือการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์แก่สมาชิกใ้มีความชำนาญ ใ้มีความปราณีต เป็นที่นิยมยอมรับ เป็นที่รู้จักของลูกค้าและคนทั่วไป
2. ควรส่งเสริมใ้ทุกครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปมะพร้าวผลอ่อน สามารถทำใ้ครอบครัวมีรายใ้เพิ่มขึ้น
3. กลุ่มควรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ หีบห่อ เป็นการเพิ่มมูลค่าใ้ผลิตภัณฑ์มีราคาสูงขึ้น โดยไม่ต้องลงทุนมาก
4. กลุ่มควรส่งเสริมใ้สมาชิกพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ใ้มีคุณภาพและมีประโยชน์ โดยปรับปรุงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใ้ได้มาตรฐานเพื่อขอรับเครื่องหมายการค้าการเป็นวิสาหกิจชุมชนต่อไป
5. ควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เข้าช่วยเหลือและใ้การสนับสนุนอย่างจริงจังและทำต่อเนื่องตลอดไป